
NOTITIE

AAN: HET DAGELIJKS BESTUUR
VAN: MT VRZW
ONDERWERP: BEZUINIGINGSOPDRACHT 2021
DATUM: 1 NOVEMBER 2019

Inleiding

Begin april 2019 ontving VrZW van het Algemeen Bestuur het verzoek rekening te houden met een bezuiniging van € 1 miljoen structureel ingaande 2021. Bij de vaststelling van de begroting 2020 op 24 juni jl. werd definitief tot deze bezuiniging besloten.

We kunnen u melden dat zorgvuldig en verantwoord invulling is gegeven aan deze opdracht samen met een goede vertegenwoordiging van de medewerkers, ondanks dat dit ook tot pijnlijke keuzes leidt.

Naast de collectieve inspanning om te komen tot zoveel mogelijk gedragen voorstellen, is er namelijk wel degelijk zorg bij de directie en de medewerkers. Het gaat hierbij met name om brede zorg ten aanzien van de effecten die deze bezuinigingsopdracht op termijn met zich mee zal brengen. VrZW laat op dit moment een organisatie zien met gemotiveerde medewerkers, een laag ziekteverzuim, een organisatie die zich qua prestaties en kosten goed verhoudt t.o.v. andere regio's (zie het vergelijk vanuit de benchmark en de resultaten van het onderzoek van de visitatiecommissie). Een negatief effect door de uitwerking van bepaalde voorstellen op o.a. werkdruk, motivatie en kwaliteit, willen we graag voorkomen.

Uitgangspunten

Om tot een gedegen afweging te komen bij de bezuinigingsvoorstellen, hebben we naast de beleidsuitgangspunten van VrZW specifiek de volgende uitgangspunten benoemd en toegepast:

1. **VrZW is één regio** met één regionaal crisisplan en regionaal dekkingsplan en wordt beschouwd als één verzorgingsgebied.
2. **Risico-gebaseerd.** Het risicoprofiel VrZW, brandrisicoprofiel (en demografische risico-eigenschappen), regionaal zorgrisicoprofiel i.o., zijn de basis voor maatgevende keuzes voor de brandweezorg, GHOR-beleid en multidisciplinaire risico- en crisisbeheersing. Hierbij zijn de fundamentele voor de duiding van de risico's de fysieke risico's, dreigingen van het vitale continuïteit in onze maatschappij en minder zelfredzame mensen.
3. **Brandweezorg is één geheel**, van risicobeheersende activiteiten, repressieve uitvoering en nazorg. De afzonderlijke onderdelen kunnen elkaar compenseren waar risicogebaseerde, (gebieds)eigenschappen en zelfredzaamheid dit toelaten. Hiervoor geldt als sprake is van de borging van een gelijkwaardig veiligheidsniveau.
4. **Zelfredzaamheid.** Mensen zijn het snelst veilig als zij zichzelf in veiligheid brengen, het liefst al veiligheidsmaatregelen nemen om het gevaar te voorkomen. De zelfredzaamheid wordt aangemoedigd en VrZW spoort dit aan. Want waar mensen geen weet hebben van de risico's en/of niet op de hoogte zijn van hetgeen zij hiervoor zelf kunnen doen, is de zelfredzaamheid in het geding. Daarnaast heeft de overheid een specifieke verantwoordelijkheid voor hen die door hun lichamelijke en/of psychische beperkingen minder of niet zelfredzaam zijn.

5. Het bestuurlijk vastgestelde **dekkingsplan 2016-2020 is het referentiekader** voor de operationele brandweezorg. Daar waar de wet het toelaat en het in het licht van de risico's aanvaardbaar is kunnen wijzigingen na bestuurlijke vaststelling in het dekkingsplan worden aangebracht. Daar waar de dekking gelijk dient te blijven kunnen andere werkwijzen en samenstelling van eenheden geïntroduceerd worden. Daarbij geldt tevens dat er voor een aantal onderdelen landelijke en bovenregionale afspraken zijn. Indicatoren zijn de mate van dekking, slachtoffers (doden en gewonden), materiele schade en inzetfrequentie.
6. Het gehouden **medewerkersonderzoek in 2018** geeft het algemene beeld dat onze medewerkers een positieve beleving van onze organisatie hebben, bevlogen en gedreven werken. Dit resulteert in de productiviteit en ontwikkeling van onze mensen, zoals een laag ziekteverzuim. Deze sterke eigenschappen en sfeer willen wij behouden.
7. Vanuit de vak-expertise is de ambitie om de **behaalde kwaliteitsverbeteringen** (van functionarissen en ons materieel) van afgelopen jaren niet teniet te doen. Echter bepaalde financiële maatregelen kunnen het huidige kwaliteitsbeleid beïnvloeden. Voor de afweging hieromtrent worden bovenstaande uitgangspunten gehanteerd.

Doorlopen (participatie)proces van de bezuinigingsopdracht

Vervolgens is met het bestuur afgesproken een zorgvuldig proces in te richten. Hierbij stond participatie van alle belangengroepen binnen VrZW hoog op de agenda. Het gevolgd- en te volgen proces is opgenomen in bijgevoegde roadmap (zie bijlage). Als eerste is gestart met het inventariseren en bij elkaar brengen van alle relevante stukken (benchmarks, visitatierapport, analyse jaarrekeningen, etc.) waarna aan alle gremia in de organisatie gevraagd is ideeën in te brengen qua bezuinigingspotentieel. Vanzelfsprekend heeft ook het management daarbij z'n verantwoordelijkheid genomen.

Na verschillende sessies heeft het MT de potentiële maatregelen verdeeld in drie categorieën. Het gaat om maatregelen die:

- A. betrekking hebben op het reduceren van beleidsmatige – en beheersmatige taken, die volgens het management verantwoord door te voeren zijn. Soms vereist dat wel enige implementatietijd of kosten;
- B. om nader overleg met partners en uitwerking vragen; bijvoorbeeld in NW3 of NW4 verband of gerelateerd zijn aan het nog op te stellen dekkingsplan.
- C. in een vroegtijdig stadium zijn afgefallen. Het MT acht deze voorstellen namelijk onwenselijk, bijvoorbeeld wegens tegenstrijdigheid met bestaande uitgangspunten /beleid of wegens de impact op het voorzieningenniveau van medewerkers, of onmogelijkheid om hier concrete bedragen aan te koppelen.

De indeling in drie categorieën van de potentiële maatregelen heeft centraal gestaan bij de uitgebreide raadpleging van de belangengroepen. Er zijn bijeenkomsten voor medewerkers geweest en meerdere klankbordsessies gehouden met de vrijwilligers, het beroepspersoneel en de postcoördinatoren.

Daarin zijn met name de categorieën A en B besproken en daarbinnen dan vooral categorie B, omdat daar voorstellen bijzitten die het meest de brandweezorg of crisisbeheersing raken. Categorie C voorstellen zijn niet uitgebreid besproken in de participatie en maken geen onderdeel meer uit van de besluitvorming in het Algemeen Bestuur.

Tevens zijn alle mogelijke bezuinigingsmaatregelen integraal besproken met alle leidinggevendenden binnen VrZW en is meerdere keren in overleg tussen bestuurder en Ondernemingsraad (OR) het onderwerp aan de orde geweest.

De grote betrokkenheid van alle partijen bij dit bezuinigingsproces, heeft geleid tot een helder overzicht van de gevolgen van alle bezuinigingsvoorstellen.

Daarnaast is het goed te constateren dat het proces dat we hebben doorlopen, met maximale participatie en transparantie, mogelijk heeft bijgedragen aan een tot nu toe beperkte mate van onrust.

Advies van de Ondernemingsraad

Als laatste stap van de participatie heeft op 1 oktober jl. een art. 24 overleg tussen OR en Algemeen Bestuur plaatsgevonden. Daarin zijn de voorstellen niet individueel besproken, maar heeft een constructieve uitwisseling van redenen, argumenten, risico's, kansen en gevolgen plaatsgevonden tussen de OR en de aanwezige burgemeesters. Het was mooi om te zien dat er veel onderling begrip ontstond tijdens deze 'open' bespreking. Voor de OR was deze bijeenkomst belangrijke input voor hun (negatieve) advies. De OR stelt zich in haar advies namelijk op het standpunt dat verdere bezuinigingen ongewenst zijn.

Het Managementteam heeft dit OR advies betrokken bij het in deze brief voorliggende advies aan het DB.

Het advies van de OR maakt onderdeel uit van de aanbieding van de Kaderbrief 2021, die u eveneens op 6 december in het AB bespreekt. Aangezien dat advies zich specifiek richt op de bezuinigingen, treft u hierbij dat OR advies ook aan. N.a.v. de bespreking op 28 november 2019 zal de Bestuurder (directeur VrZW) in de Kaderbrief 2021 een reactie geven op het OR-advies. Dit zal ook separaat met de Ondernemingsraad worden besproken.

Vervolgaanpak van het Managementteam VrZW

Met in achtneming van de uitkomsten van de participatie vanuit alle geledingen, het OR advies en de professionele adviezen vanuit de organisatie op de voorstellen, heeft het MT VrZW een 'ranking van de voorstellen' opgesteld; hierin zijn de volgende punten meegewogen:

1. het hebben van zo min mogelijk gevolgen voor de fysieke veiligheid in onze veiligheidsregio 'als geheel';
2. het zo min mogelijk leiden van kwaliteitsverlies en het blijven binnen de wettelijke eisen;
3. het kunnen rekenen op redelijk draagvlak, zonder daarbij pijnlijke maatregelen uit de weg te gaan;
4. het hebben van afhankelijkheid t.a.v. de samenwerking met andere partijen en omliggende regio's, waardoor niet alleen door VrZW besluiten kunnen worden genomen.

Vier Scenario's

De uitkomsten van het doorlopen proces hebben we vertaald in vier scenario's, die naar onze professionele mening van scenario 1 tot scenario 4 steeds meer impact hebben op de vier voornoemde punten.

Scenario 1

Betreft alleen de A lijst.

Is uitvoerbaar met voornamelijk impact op de beheersorganisatie.

	2020	2021= totaal
A 1 t/m A 12; voor uitsplitsing verwijzen we naar de A lijst (bijlage)		
Scenario 1 = alleen A lijst – totaal bedrag:	€ 355.000	€ 595.000

Scenario 2

Betreft de A lijst plus B lijst deel 1

Is uitvoerbaar met impact op de beheers- en uitvoeringsorganisatie

	2020	2021 = totaal
<i>B1 Doorontwikkeling Organisatie/Innovatie Brandweerposten</i>	€ 25.000	€ 25.000
<i>B2 Vergoeding Oefenavond van 2,5 uur naar 2 uur</i>	€ 48.000	€ 97.000
<i>B3 Vergoeding bij alleen opkomst/geen uitruk 1 uur → 0,5 uur</i>	€ 18.000	€ 36.000
<i>B4 Schrappen sporten in diensttijd Purmerend (gelijk Zaanstad)</i>	€ 22.000	€ 44.000
<i>B Lijst deel 1 Subtotaal</i>	<u>€ 113.000</u>	<u>€ 202.000</u>
Scenario 2 = Cumulatief A+B lijst deel 1 – totaal bedrag:	€ 468.000	€ 797.000

Scenario 3

Betreft de A lijst plus B lijst deel 1 en deel 2

Is uitvoerbaar met impact op beheers- en uitvoeringsorganisatie en beperkte impact op kwaliteit

	2020	2021 = totaal
<i>B5 Vermindering aantal posten n.a.v. huidig dekkingsplan</i>	€ 0,00	€ 170.000
<i>B6 Beëindigen inzet SI2/ afstoten 3 voertuigen</i>	€ 123.000	€ 123.000
<i>B lijst deel 2 Subtotaal</i>	€ 123.000	€ 293.000
Scenario 3 = Cumulatief A+B lijst deel 1 + 2 – totaal bedrag:	€ 591.000	€ 1.090.000

Scenario 4

Betreft de A lijst plus B lijst deel 1, deel 2 en deel 3

Is mogelijk uitvoerbaar met impact op beheers- en uitvoeringsorganisatie en impact op kwaliteit

	2020	2021 = totaal
<i>B7 Verminderen aantal geconsigneerde vrijwilligers</i>	€ 0,00	€ 48.000
<i>B8 Geen eigen schuimblusvoertuig</i>	€ 0,00	€ 53.000
<i>B lijst deel 3 Subtotaal</i>	€ 0,00	€ 101.000
Scenario 4 = Cumulatief A lijst + B lijst deel 1+2+3- totaal bedrag	€ 591.000	€ 1.191.000

B lijst deel 4: ontraden voorstellen.

Is mogelijk uitvoerbaar, maar wordt ontraden wegens grote impact op uitvoeringsorganisatie en kwaliteit.

<i>B9 Van 2 naar 1 Hulpvoertuig- evt. meenemen in Nieuw dekkingsplan en NW4 verband</i>	€ 53.000
<i>B10 Van 2 naar 1 Duikteam- evt. meenemen in Nieuw dekkingsplan en NW4 verband</i>	€ 195.000
<i>B11 Beëindigen Young Fire Recue Team (YFRT) en jeugdbrandweer – niet overwegen</i>	€ 46.000
<i>B12 Verminderen bijdrage Personeelsverenigingen Vrijwilligers – nader bezien bij WNRA</i>	€ 45.000

De bijgevoegde A lijst geeft een geheeloverzicht van alle A voorstellen en de B lijst een overzicht van alle B voorstellen; Per voorstel wordt het professioneel advies onderbouwd in de bijlagen Bezuinigingsvoorstellen A1 t/m A12 en B1 t/m B12

Aandachtspunten

1. Extra salariskosten van vrijwilligheid

In de Kaderbrief 2021 wordt onder het kopje 'Formatie van vrijwilligheid' op pagina 7 aandacht geschonken aan de extra kosten van vrijwilligheid als gevolg van het bestuursbesluit van 29 juni 2018 om 70 extra vrijwilligers in dienst te houden dan minimaal noodzakelijk is. Het daar voorgelegde is te vinden in besluitpunt 3 in de Kaderbrief 2021 (eveneens op 6 december aan het AB aangeboden):

Te besluiten tot een structurele verhoging van het loonkostenbudget vrijwilligers met € 0,2 miljoen vanaf 2020 en deze te dekken uit een verlaging van de voorgestelde besparingen;

De betekenis van dat besluit is dat € 200.000 van de voorgestelde besparingen structureel wordt ingezet voor de verhoging van de loonkosten van de extra 70 vrijwilligers. De besparing wordt per saldo daarmee € 200.000 verlaagd.

2. Risico boventalligheid personeel

Door de voorgestelde bezuinigingen ontstaat er een beperkt risico van boventalligheid, loondoorbetalingen bij beëindiging van taken/werkzaamheden en eventueel aansluitend

WW-rechten. Dit risico wordt onderdeel van de risicoparagraaf bij de Jaarrekening en dan jaarlijks vertaald naar het weerstandsvermogen van VrZW.

Advies Managementteam VrZW

Gezien voorafgaande komt het MT VrZW met het volgende advies:

Overwegende:

- dat de uitkomsten van de Benchmark, die u onlangs gepresenteerd hebt gekregen, een duidelijk beeld geven dat VrZW t.o.v. de onderzochte regio's een gemiddeld kostenniveau per 1000 inwoners heeft, ondanks kleinere schaal/omvang van de organisatie;
- dat sinds de start van VrZW de gerealiseerde bezuinigingen in totaal 17% bedragen t.o.v. de gemeentelijke bijdragen bij de oprichting in 2014 (zie toelichting in Kaderbrief 2021);
- dat in de begroting 2020 reeds een besparing op kapitaallasten van €491.000 is verwerkt;
- dat het bijgevoegde advies van de ondernemingsraad, alsmede reacties in de participatie, aandacht vraagt voor de mate waarin de organisatie de bezuinigingsvoorstellen kan verwerken;
- dat het niet de voorkeur verdient een nog hogere werkdruk te genereren, waardoor eventueel kwaliteitsverlies kan ontstaan;

Adviseert het Managementteam:

1. de bezuinigingen op dit moment te beperken tot Scenario 2 en de daarin genoemde voorstellen, zijnde A lijst plus de B lijst deel 1, zodat er een acceptabele impact op de beheers- en uitvoeringsorganisatie ontstaan;
2. het MT VrZW de opdracht te geven de overige genoemde voorstellen B5 t/m B 10 te beschouwen bij het nieuwe Dekkingsplan 2021 t/m 2025 en binnen NW4-verband;
3. B11- zijnde het YFRT en jeugdbrandweer als niet wettelijke taak ongemoeid te laten, gezien de toegevoegde waarde;
4. B12- zijnde de bijdrage aan de Personeelsverenigingen Vrijwilligers te betrekken bij de uitkomst van de discussie over de positie van de vrijwilligers in het kader van de WNRA.

Dit advies leidt tot het volgende overzicht van voorgestelde bezuinigingen voor 2020 en 2021:

Scenario 2	2020		2021=totaal structureel	
A Lijst	€ 355.000		€ 595.000	
B Lijst deel 1	€ 113.000		€ 202.000	
Kapitaallasten 2020	€ 491.000	incid.		
Totaal	€ 959.000		€ 797.000	
Verminderen met salariskosten extra vrijwilligers	€ -200.000		€ -200.000	
Totaal Scenario 2	€ 759.000		€ 597.000	

Graag bespreken wij met u bovenstaand voorstel in uw vergadering van 20 november 2019.

Met vriendelijke groet,

Het Managementteam

Hilda Raasing
Frank Kuntz
Onno van der Rijst